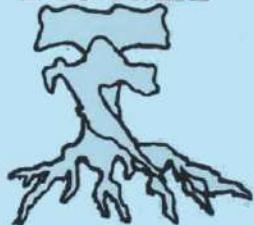

Tau

FRAMA

Broj 4/1995. godina III. - List Franjevačke mlađeži

cijena: 3 Kn

Č
E
B
S
O
Ž
I
T
C

Franjin Božić - Isusovo rođenje u Evandjeljima - Svjedočiti za svjetlo
- Očeve su ruke uvijek raširene za nas - Karmelićani - Posjet Kraljici
mira - Interview: fra Ivica Jagodić - Odlazak u disco, odlazak od
Gospodina - Frama u srcu Bosne - Bog moj i sve moje - Križ

Dragi mladi prijatelji!

Evo nas već u trećoj godini zajedničkog druženja preko našeg lista TAU. Za Božić prije dvije godine FRAMA je izdala svoj prvi broj TAU-a. Prisjetimo se da je to bilo vrijeme rata tako da je FRAMA svoj prvi broj izdala na najnedostavniji način (fotokopiranjem) čime je pokazala razumijevanje s vremenom u kojem smo živjeli. Danas

je naš TAU ipak napredovao zahvaljujući vašem sudjelovanju i vašoj suradnji.

Približavamo se velikom i radosnom kršćanskom blagdanu - BOŽIĆU. Radujemo se što je Bog sišao među nas rođivši se u štalici u svoj jednostavnosti i poniznosti. Radujemo se dodijeljenoj Božjoj ljubavi koja nam je otkrivena u Isusu Kristu.

Božiću se i sv. Franjo neizmјerno radovao. Sv. Franjo je želio ono nevidljivo opipati, vidjeti i čuti. Za Božić se sjetio nečega naročitog: u Božjoj prirodi Franjo božićno otajstvo scenski prikazuje u jaslicama. Franjo od radosti pjeva Evangeliće i propovijeda na temu Deus semper minor: Bog je uvijek manji, u bespomoći još uvijek moćan, u smrti još uvijek živ, u malome velik, u Djetetu neshvatljivi Bog.

U ovoj božićnoj radosti prilazimo drugima kako bismo svoju radost s njima podijelili.

U ovome božićnom broju radosna srca čestitamo BOŽIĆ i Novu 1996. godinu prije svega vama, dragi framaši, vašim najdražima kao i vašim duhovnim asistentima.

fra Ivica

SLJEDEĆI BROJ LISTA IZLAZI KRAJEM PRVOG MJESECA

Izdaje: FRAMA Hrvatske franjevačke provincije
sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Kaptol 9.

Uredništvo Novinske agencije FRAME: Žvonimir Ancić, Dario Brigić, Jandre Brigić, Helena Dudaš, Ana Kršinić

Odgovara: fra Ivica Jagodić, Zagreb, Kaptol 9,
tel. 099/429-194; 01/275-413.

F R A N J I N B O Ž I Ć

Svi mi koji naslijedujemo Gospodina Isusa po uzoru na sv. Franju s osobitom radošću iščekujemo i doživljavamo blagdan Božića. Sveti je Franjo razmatrajući život Isusov ponajviše bio dirnut poniznošću i ljubavlju koja se očitovala u njegovom Utjelovljenju i u Muci i Smrti na Križu. Toliko je bio uronjen u ta otajstva naše vjere da je često znao brzinuti u plač. Na upit zašto plače odgovarao je "Zato što Ljubav nije ljubljena!". Vremenom je u njemu rasla želja da na opipljiv način doživi rođenje Isusovo i njegovu muku. U tome je Franjo u punom smislu čovjek. Ma koliko čovjek duhom osvajao visine Božanskih otajstava uvijek teži da i tjelesno doživi te vrhunce. Ne krije li se tu tajna naše vjere da će o uskršnju i naša tijela biti proslavljeni? Ostvarenje svojih želja Franjo će doživjeti pred sam kraj ovozemnog života.

Dogodit će se to na Božić 1223.g. u Grecciu gdje će Franjo uz pomoć prijatelja Ivana pripraviti "žive" jaslice, i 1224. g. kad će mu na La Verni biti utisnute rane poput Isusovih na križu. O Božićnim događajima u Grecciu izvještava nas najstariji Franjin životopisac Toma Čelanski. Toma piše "U ovom je kraju živio neki čovjek imenom Ivan. Uživao je dobar glas, bio je još boljeg života." Lijepih li riječi. Dao Bog da se i o nama tako govori. I nastavlja: "Petnaestak dana prije Božića pozva ga Franjo k sebi i reče mu: "Ako želiš da ovogodišnji Božić proslavimo u Grecciu požuri se i brižljivo pripravi, što

FRANJEVAČKA DUHOVNOST

ću ti reći. Želim obnoviti uspomenu na ono Dijete... i na njegove djetinje potrebe i neprilike tj. kako je bilo smješteno u jaslice i položeno na slamu u nazočnosti vola i magarca da bi se to moglo tjelesnim očima gledati." Ivan je sve to pripravio. Skupilo se mnoštvo braće i vjernika. Kad je Franjo došao, kaže Toma, da se obradovao što je sve bilo lijepo pripravljeno. Kliko li se tek raduje svakom framašu koji sakramentom pokore pripravlja svoje srce za susret s Gospodinom. Franjo je obukao svoje đakonsko ruho i započela je misa. Kod mise Franjo je pjevao Evandelje "neodoljivim, zvonkim i jasnim glasom."

Dok je propovijedao, riječi su mu poput meda tekle iz usta. Betlehem je izgovarao poput ovce koja bleji, a kad bi spomenuo ime Isus sve je oblizivao usne zbog slatkoće te riječi. Za vrijeme te mise jedan je čovjek imao viđenje: u jaslama leži usnulo djetešće, a Franjo kao da ga hoće probuditi. Ovo viđenje Toma tumači riječima koje najbolje oslikavaju što je Franjo značio

svom vremenu. Toma piše: "Dijete je Isus bilo zaboravljeno u srcima mnogih u kojima je dje-lovanjem milosti po njegovom sluzi Franji bilo probuđeno i duboko utisnuto u vjerničko pamćenje". Nek nam ove riječi budu vodič za ovogodišnji Božić. Neka primjer našega života, po djelovanju milosti, probudi uspavanu vjeru braće i sestara s kojima živimo i dijelimo svakodnevnicu.

Zvonimir

ISUSOVROĐENJE U EVANDELJIMA

Dragi čitatelji, od ovog broja otvaramo novu rubriku koju smo jednostavno nazvali "Biblja". Mi vjerujemo da Biblja na vjerodostojan način prenosi Božju riječ upućenu svim ljudima radi njihova spasenja. Kao takva ona je izazov svakom vremenu i svakoj generaciji. Treba ju uvijek iznova čitati i uvijek iznova otkrивati što nam to Gospodin govori kako bismo svoj život uskladili s njegovom riječju. Želja nam je da vas svojim tekstovima potaknemo na zauzetije čitanje i istraživanje Svetog Pisma. Bit će nam osobito draga ako nam budete pisali o svojim iskustvima s Biblijom, o svojim pitanjima i o svemu onom što vas zanima na tome području.

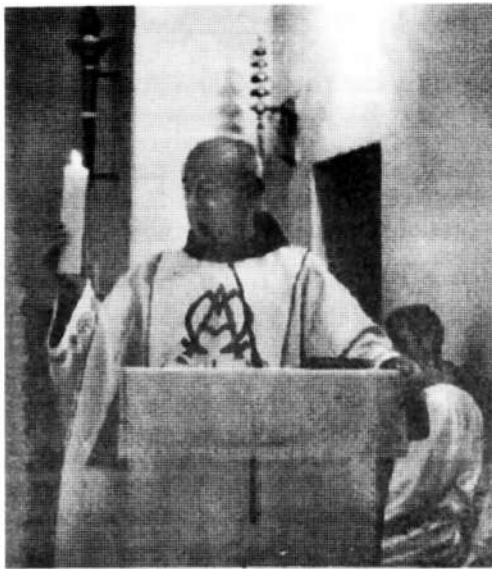
Pošto se nalazimo u adventskom vremenu prva naša tema biti će što nam Biblja, odnosno Evandelja govore o Isusovu rođenju. Valja najprije znati da nam izvještaje o Isusovu rođenju donose samo Matej i Luka (u dalnjem izlaganju Mt i Lk). Uočljive su razlike između njihova dva izvještaja. Spomenut će samo neke. Kod Mt Josip je u prvom planu. Njemu se ukazuje andeo Božji i objavljuje mu da će Marija roditi po Duhu Svetom. Kod Lk pak Marija igra glavnu ulogu. Nju pohađa andeo Gabriel i navješta joj da će roditi Sina Božjega. Lk smješta Isusovo rođenje u okvire "popisa svega svijeta", dok Mt o tome ništa ne piše. Mt spominje mudrace koje vodi čudesna zvijezda, dok ih Lk uopće ne spominje. Kako objasniti ove razlike? Rješenje problema dade se naslutiti ako znamo s kojom namjerom i kome su pisana ova dva

Evangelija. Mt piše Židovima i kako mu je važno pokazati da je Isus Mesija u kojem se ispunjavaju proročanstva Staroga Zavjeta. Zato se kroz cijelo njegovo Evandelje provlače citati iz Staroga Zavjeta i rečenica "ispuni se što je rečeno po prorocima". Rodoslovje s početka Evandelja najzornije pokazuje Isusovu učijepljenost u starozavjetno iščekivanje Mesije iz roda Davidova. Isto je tako cijela atmosfera oko Isusova rođenja nekako mračna i tegobna: bijeg u Egipat, pokolj nevine dječice itd. Sve je to predskazanje odbaćenja Mesije od vlastitog roda. Lk pak piše obraćenim poganim. Njemu je jako stalo do toga da istakne da je Isus spasitelj ne samo Židova nego svih ljudi. Zato Isusovo rođenje smješta u okvir "popisa svega svijeta" želeći istaknuti svesvjetsku važnost Isusova rođenja. Za razliku od Mt, Lk je izvještaj o rođenju smjestio u radosno ozračje. U svakoj slici se čuje kliktanje i blagoslivljanje. Marija pjeva svoj Veliča, Elizabeta ju pozdravlja kliktajem, andeli pjevaju... U ovim recima čitamo zanos i radost prve kršćanske zajednice.

Sve ovo što sam naveo može poslužiti kao uvod u daljnje poniranje u biblijske izvještaje. Zato uzmite u ruke Evandelja po Mt i Lk i ponovo isčitavajte zgrade koje su vam tako dobro poznate. Svako novo čitanje Božje riječi obogaćuje novim spoznajama i novim vjerničkim žarom.

Zvonimir

SVJEDOČITI ZA SVJETLO

"Vi ste svjetlo svijeta..."

Svake godine svi uvijek iznova očekuju KAPITUL - susret svih framaša, iz cijele Hrvatske. Ove godine KAPITUL je organiziran u Ozlju, jednom malom mjestu pored Karlovca. Mnoštvo framaša okupilo se pred sami kraj devetog mjeseca, s nakanom da i ovaj put svi zajedno slave Gospodina. "Vi ste svjetlost svijeta!", misao je koja je ta tri dana (22.-24.9.) odzvanjala duboko u našim srcima. To je bila misao vodilja, putem koje nas je Gospodin htio približiti jedne drugima, ojačati naše zajedništvo i dotaknuti srce svakog sljedbenika poniznog siromaša iz Asiza. Lijepo je bilo vidjeti toliko mladih ljudi koji su odlučili

poći za Gospodinom i biti drugačiji od drugih. Biti oni koji će u svakom bratu i sestri uvijek vidjeti samo dobro, koji će nesebično ljubiti i svojim životom svjedočiti za Ljubav. Sam program ovogodišnjeg duhovnog kapitula bio je zaista bogat i obilan i što je još važnije, svaki je dio bio poseban. Počevši od zajedničke jutarnje molitve, preko rada u skupinama pa sve do povečerja, kada smo svi bili već pomalo umorni, ali i taj umor izgubio bi se u našem zajedništvu i u svim onim trenucima u kojima smo postajali bliži jedni drugima i bliži Bogu. Mnogima se najviše svidio put i sam boravak u Krašiću. Riječ oca Bonaventure i sv. misa okrunili su taj dan, iako još nismo ni znali što nas sve očekuje na putu do Ozlja. Iz nekih "čudnih" razloga, dogodilo se, ne jednom, da smo otišli krivim putem, no Gospodin se i ovaj put pobrinuo i vratio nas na pravi put, te smo, predvođeni fra Dragecom, fra Ivanom i fra Smiljanom sretno stigli u Ozalj. Iako već pomalo umorni od hodanja i lutanja, skupili smo još malo snage i probdjeli bratske rivale koji su bili više nego zabavni. U nedjelju ujutro sve je ponovno osvanulo. Polako se približavao i trenutak našeg rastanka, te smo zato te trenutke doživjeli kao najdragocjenije. Sveta misa, pjesma u autobusima, ručak na Kaptolu, izmjenjivanje adresa, zadnji stisak ruke i zagrljaj, govorili

su nam da je rastanak blizu. I baš kada je sve postalo najljepše morali smo se rastati. Oni koji su morali daleko putovati, odmah su se uputili na vlak, dok su neki drugi ostali još neko vrijeme u Zagrebu kako bi posjetili klarise i na kraju uveličali euharistijsko slavlje na kojem su fra Petar Filić i fra Josip Pasarić dali vječne zavjete. Svima njima u srcu je ostala rečenica našeg Gospodina: "Vi ste svjetlost svijeta!". Mnoštvo malih iskrice raširilo se na sve strane naše domovine kako bi svjetlike i živele za vječno Svetlo. Znam da su mnogi na ovom susretu po prvi put osjetili toplinu koja se krije u njihovom srcu. Osjetili su toplinu zajedništva i ljubavi koja u njima izgara za druge i kojom je Svetogotički Otac prisutan u svakom od nas. U meni se tih dana ponovno rasplamsala svjetlost koju sam primio na krštenju. U tom velikom zajedništvu, osjetio sam barem onaj mali dio ljubavi kojom sam ljubljen. Ljubav je to koja je za nas umrla na križu. To je ljubav koja je uskrsnula za sve nas. To je svjetlo koje je pobijedilo tamu. To je odgovor na našu nevjeru. To je poziv da svjedočimo za svjetlo i da dopustimo da naša svjetlost svijetli pred ljudima da sva djeca Božja vide slavu našeg Oca i da svjetlost kojom je Isus pobijedio tamu i smrt, obasja svakog od nas. Dopustimo Gospodinu da nas vodi. Ne odupirimo se njegovoj želji da nas prožme svojim plamenom ljubavi, vjere i nade. Plamenom koji će i najmanjim trakom svoje svjetlosti nadvladati

tamu i obasjati srca mnogih koji žele biti ljubljeni. Dopustimo stoga da naša svjetlost svijetli pred ljudima i tako veličajmo našeg Oca, željno iščekujući ponovni susret, kada ćemo se ponovno svi stopiti u jedno svjetlo i ojačati za sve ono na što nas premilosrdni Otac poziva!

Igor

ISKUSTVO

Misljam da nema pravih riječi kojima bih mogla opisati što je meni značio ovaj kapitol. U meni se toliko toga promijenilo za samo tri dana. Mnogo toga sam naučila i počela sam drukčije gledati na neke situacije. Upoznala sam još jedan dio sebe, svijeta i Boga. često analiziram svaki detalj tog susreta i još mogu osjetiti ono uzbudjenje i sreću, a sreća je bila neizmjerna, bez određenog razloga, jednostavno... sreća. Sada se još uvijek privikavam na svakodnevni život, ali ipak osjetim kako nešto nedostaje; sve te molitve, pjesme, propovijedi, druženja, a najviše onaj osjećaj zajedništva. Pjesma, smijeh i suze utisnuti su duboko u meni; pa i onaj put, kroz koji smo spoznali da se ne možemo izgubiti jer nas Svetlost vodi!!

Misljam da sam na ovom susretu upoznala pravu sreću, sreću što sam imala prilike smijati se, plakati, moliti i pjevati u zajedništvu.

Elena

OČEVE SU RUKE UVIJEK RAŠIRENE ZA NAS

"Isus im ponovno reče: "Mir vama! Kao što je mene poslao Otac, i ja šaljem vas". To rekavši, dahne u njih i reče im." Primitate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se, a kojima zadržite zadržani su im." (Iv 20,21-23)

Ovim riječima Isus svečano posvećuje svoje učenike za posebno poslanje koje je on tijekom svoga zemaljskog života vršio: službu milosrđa i pomirenja. Otada oni i njihovi nasljednici nastavljaju tu njegovu službu kako im je On rekao: "Kao što je Otac poslao mene, tako i ja šaljem vas!" (Iv 20,21b), da liječe rane duša, da traže zalutalu ovcu, da otpuštaju grijeha...

Čovjek je stvoren na sliku Božju (Post 1,26). Slika Božja je Isus "Tko je video mene video je i Oca" (Iv 14,9), na tu sliku smo mi stvoreni. Po toj smo slici uzdignuti nad svim Božjim stvorenjima. Padom je čovjek oštetio i narušio tu sliku. Ona nije više slična njegovoj slici,

Isusu. Kad mi oštetimo neku umjetničku sliku, odmah tražimo nekog dobrog stručnjaka-restauratora da nam sliku obnovi i uredi da bude kao što je bila. Tako se i Otac nebeski sažalio nad čovjekom koji je grijehom postao narušena slika, zato je poslao svoga Sina da je obnovi-restaurira. On ju je restaurirao svojim tijelom i krvlju, najboljim sredstvom koje nam je dao za uljepšavanje naše slike, i trajno to čini po Crkvi. To nam je sam Isus najbolje izrekao u prispodobi O MILOSRDNOM OCU (Lk 15,11-32), da je sakramenat pomirenja, koji je on ustavio, trajno raširene ruke Očeve koje čekaju sina u svoj zagrljav, a ruke su Isus koji nas privlači bliže k Očevim grudima.

Kroz čimbenike sakramenta pomirenja: **kajanje, ispovijed, zadovoljština, i odriješenje**, možemo isto tako vidjeti kako se to događa. Isus nam u prispodobi govori što je to kajanje i kaže: "Došavši k sebi, reče: Koliko li najamnici oca moga imaju kruha na pretek, a ja ovdje umiremo od gladi! Ustat ću poći svom ocu i reći mu: "Oče sagriješih protiv Neba i pred tobom. Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika!" To je milost otkrivanja da smo narušena slika Božja, i u tom stanju nam je najteže, zato želimo obnoviti-restaurirati našu sliku. **Kajanje** je najvažniji čin sakramenta pomirenja. On je žaljenje za počinjeni grijeh s odlukom ne grijesiti više. Ono nije čin samog čovjeka nego je dar Božji. Isus, na čiju smo sliku stvoren,

pomaže da, gledajući u njega, uvidimo da je naša slika narušena. To je milost Božja koja nam daje da spoznamo svoje grijeha, da dođemo k sebi i vidimo da našoj slici treba restauriranje. To je "metanoja" po kojoj prihvaćamo Kristov način prosuđivanja i djelovanja. Zato je bit obraćenja kajanje.

Drugi korak je **ispovijed**. Isus nam govori u svojoj prispodobi: "Usta i podje k svom ocu. Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin će mu: Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan

zvati se sinom tvojim!" Tako smo i mi svoju sliku (sebe) donijeli našem restauratoru. Najbolji restaurator je autor slike, i kad smo došli k njemu pokazujemo oštećenja. Tu u ispovijedi čeka nas Gospodin u svećenikovoj službi i događa se ono što Isus nastavlja u svojoj prispodobi: "A otac reče slugama: "Brzo iznesite najljepše haljine i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Tele ugojeno dovedite i zakoljite pa da se prove selimo jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!"

Treći korak u pomirenju je ono što slijedi poslije restauriranja: svjesni smo razlike između narušene i obnovljene slike, zato bi **zadovoljština**, kao treći korak, bila naša odluka da čemo sliku čuvati. Nastojati nadoknaditi štetu - ako smo nekoga oštetili svojom grešnošću. No, još više, to je slavlje. Zato treći korak uključuje našu zahvalnost Ocu,

jer kako nastavlja Isus u prispodobi: "I stadoše se veseliti". To znači i Nebo se raduje što je naša slika sada lijepa i što se u njoj prepoznaće onaj na čiju smo sluku stvoreni, a to je Isus.

Četvrti korak je vrhunac našeg pomirenja, a to je **odriješenje**. "Naime Crkva, nakon što je u prijašnja tri koraka utvrdila iskrenost podjeljuje u Ime Božje oproštenje i pomirenje s Bogom i zajednicom braće. Time se pomirenje dovršuje: Otac prima sina koji mu se vratio, Krist izgubljenu ovcu na svojim ramenima u ovčnjak, a Duh Sveti nanovo posvećuje svoj hram ili se postupnije u njemu nastanjuje. To se naročito očituje u ponovnom ili revnijem sudjelovanju kod stola Gospodnjeg, gdje se gozbom Crkve Božje slavi velika radost što se sin izdaleka vratio". (OP).

fra Petar Filic

Na sva srca kuća malen Bog

Pogledaj putniče, kome dom su zvijezde
kom ufanje tiho zatire bol;
put tvoj je ko' slava sva bijede,
ko' plač malenog srca tvog.
Pogledaj zvijezde, ti vidoviti slijepče,
putniče duha što toneš u noć:
Nada je twoja od Njega dana
I govorиш stoga, da On će doć.
I dolazi tiho, kradom kroz vrata
što časti ih mjesecina zlatno-sijeda;
Ne zna se Njem zemaljski sjaj zlata
neg' radosna žrtva-blagost i bijeda.
Gle!

Podno trokraljevskih poniznih skuta
male jaslice kraj porušene štalice
što oganj ju proždire zemaljski:
Ondje Sveti plače Djetešće
gdje pakao je Vukovarski.
Mjesec je srebren tiho se digo'
nad krilom Kristova djetinjeg lika:
To Bog jača srce Dubrovnika.
Gle, putniče, koji moliš za spas zemlje
na koj' slaviš novorođenog Kralja:
To s krune se božanske zlati
Uskrs Erduta i Dalja.
Divna je Marija mati
i Josip, blaženik svevišnjega vijeka:
zagovor njihov vazda nek prati
plemenit narod grada Osijeka.
Ovcice blage što štalicom hode
ko nedužna djeca tlom hrvatskim
U srcu slave Krista Kralja
i Oca Boga što kraljuje s Njim.
Putniče strani što zemljom patnje si
prošo'
tek sada znadeš da velik je Bog;
Na jaslama tvrdim
na Križu spasa
na Gólgoti puka hrvatskog!

Mirela Škarica

Križ

Stojim na križištu puteva svojih
i pitam za smisao koraka mojih.
Gledam na križu čovjeka-Boga
radi grijeha mnogih raspetoga.
Gleda i On mene, nježno mi zbori,
srce od tog glasa uzdrhtalo gori.
Uzmi i idи, lakše je tako
po njemu k meni dolazi svatko.
Prihvaćam, rekoh, ali Ti mi pomozi
jer ljudi su krhki, nisu bozi.
Vjeruj mi, sestro, tu sam za te,
sve korake tvoje oči mi prate.
Križeva će biti dok budeš i ti
i suza mnogo zbog njih ćeš liti.
Kitit će te njima do zemaljskog kraja,
do susreta sa mnom u odaji raja.
Koračam dalje i slobodno dišem
obdarena njime radosno pišem.
Živnuo tko ne bi, poletom silnim
razgovarati kad može s Prijateljem
divnim.
Vjerujem predobri, svemoćni Bože
da samo s Tobom i u Tebi sve se može.
Cijelim bićem radosno ja nositi želim
to blago Križa spasonosno.

Branka

BOG MOJ I SVE MOJE

Oče, često se bojim, strah me je
i sve što ti mogu reći jest: oprosti
mi, oprosti, oprosti...

Htjela bih biti ono što ti od
mene hoćeš, htjela bih živjeti ono
što ti želiš... često mislim da ne
znam živjeti uopće. Oče, htjela
bih činiti tvoju volju, ali trebam
oslonac, trebam tvoju podršku,
tvoju ljubav, snagu. Ali i u ovim
trenucima straha, trenucima kada
mi se čini da ništa nema smisla,
u dubini osjećam izvjesnu sreću
koja mi govori da si ti uz mene!

Ponekad, Oče, želim te vidjeti.
Tražim tvoje lice, čekam ga.
Umorim se pretražujući svijet, ne
bih li ga ugledala. A onda
shvatim ti si tu! U plavom nebu,
u dugim bojama, u bezbrojnim
zvijezdama, u mjesecu, u vodi,
u potoku i jezeru, u mojoj braći.
Ti si, Oče u svemu što postoji,
u svemu što traje vječno.

Ponekad, Oče želim te čuti.
Tražim tvoj glas. Osluškujem
tišinu ne bih li čula tvoje riječi.
A ti mi govorиш i tišinom, govorиш
pjesmom, govorиш kroz vjetar,
kroz šum lišća i žubor vode,
cvrkutom ptica...

I shvatih, Oče, bez tebe ne mogu.
Kada ti ne bi bio uz mene ja ne
bih vidjela smisla ni u cvijetu,
ni u travi, ni u vodi... Sada znam
da nikad neću ostati sama, jer
Tvoj je lik gdje god pogledam,
gdje god osluhnem, tvoj je glas.

Svuda ti, Bog moj i sve moje!

Kako si samo velik u djelima
svojim. Ti, Oče, činiš divne stvari!
Samo ti možeš učiniti da svjetlost
vlada tamo gdje je tama, a
ponekad mi se čini da je moje
srce, moja nutrina potpuna tama.
Ali, ti si uz mene, ti si svjetlo
koje svjetli u tami, a tama ga
ne obuze. Hvala ti što si uz
mene, mada često nisam dosta-
jna ni tvoga pogleda.

Mirjam

KARMELIĆANI

U ovom broju našeg lista nastavljamo polako hod u proučavanju i upoznavanju različitih načina života onih koji su se odlučili na radikalnije življenje evanđeoskog poziva. Sljedeća stanica na tom putu je kratak susret s redovničkim zajednicama karmelićana u kojem ćemo zajedno poslušati što nam oni o sebi govore...

Karmelićani su redovnici koji nose taj naziv po gori Karmelu, koja se nalazi u Sv. zemlji i prostire se od Sredozemnog mora na sjeverozapadu prema jugoistoku, na oko 25 km. dužine. U 12. stoljeću, iz redova križara i dijelom hodočasnika nastanjuju se prve skupine na padinama gore Karmela kod izvora sv. Ilike proroka i počinju živjeti kao pustinjaci pod imenom: Braća Blažene Djevice Marije od gore Karmela. Tim je redovnicima između godina 1206.-1214. jeruzalemski patrijarh Albert dao pravilo. Međutim, pod pritiskom Islama koji ponovo okupira Sv. zemlju, Isusovu domovinu, ovi redovnici pustinjaci prinuđeni su napustiti svoj samostan kod Ilijinog vrela i preseliti se u Europu. Dolaskom u Europu daju definitivni oblik svome pravilu koje je nešto preuređeno autoritetom pape Inocenta IV (1247. g.). Oni postaju redovnici sa pretežito kontemplativnom orientacijom, iako ulaze u sklop tzv. "prosjačkih redova" kao što su franjevci i dominikanci, pa se sada za spasenje duša

sv. Terezija Avilska

zauzimaju i aktivnim apostolatom. Karmelićani su Blaženu Djevicu Mariju izabrali za Majku i Zaštitnicu svoga reda, u njoj vide uzor unutarnjeg života, udioništvo u Kristovu otajstvu i znak redovničkog posvećenja. Među biblijskim muževima na osobit način štuju proroka Iliju, koji se udubljivao u promatranje Boga živoga i plamlio od revnosti za njegovu slavu; njega drže nadahniteljem Karmela i njegovu proročku karizmu prihvaćaju kao uzor svoga poziva, slušajući Božju riječ i drugima je prenoseći. U 16. stoljeću razne društveno-političke prilike kao što su: zapadni raskol u Crkvi, pa crna kuga koja je strašno smanjila broj stanovništva, a time i broj redovnika u samostanima, pa tridesetogodišnji rat, dovode Crkvu u krizu, a time i

redove. To se događa i karmelićanima. Tada se među obnoviteljima pojavljuje sv. Terezija Avilska (Terezija Velika) koja zajedno sa sv. Ivanom od Križa obnavlja karmelićanski red. Bilo je to najprije kod karmelićanki 1562. g. u Avili, u Španjolskoj, da bi zatim 1568. g. osnovala i prvi samostan obnovljenih karmelićana. Svojom kontemplativnom molitvom i dubokim mističnim iskustvima, sv. Terezija je lječila rane Crkve 16. stoljeća i unosila novo proljeće Duha u Crkvu svoga vremena. Terezija Karmel potpuno usmjerava k molitvi i božanskom motrenju, oslanjajući se na Evanđelje i "prvotno" pravilo. Iz takvog motrenja proizašla je i apostolska nakana nove Obitelji Karmela služenje Crkvi. Karmelićani i karmelićanke u Hrvatskoj pripadaju onoj grani reda što ju je obnovila sv. Terezija Avilska. Karmelićani kod nas imaju tri odnosno četiri samostana, a tako isto i karmelićanke. Karmelićani se nalaze u Remetama (Zagreb), u Splitu, na otoku Krku i u Somboru, u Bačkoj. Karmelićanke u Hrvatskoj imaju svoj samostan u Brezovici, Kloštar Ivaniću i u Šarengradu kod Ilaka. Sestre iz Šarengrada su, nažalost, prognane iz svog samostana i sada se trenutno nalaze u Zagrebu. Karmelićana u Hrvatskoj ima nešto više od četrdesetak, a u svijetu raširenih po svim kontinentima oko četiri tisuće. Karmelićanke žive u osamsto samostana, razasute također po cijelom svijetu, a broj im je približno petnaest tisuća. U svom specifičnom apostolatu, koji se prvenstveno sastoji u promicanju duhovnog života i njegovom produbljenju u dušama kroz škole molitve i duhovnosti, karmelićani

imaju svoje temelje u danas najorpoznatijim učiteljima duhovnog života, kao što je njihova ute-meljiteljica sv. Terezija Avilska i sv. Ivan od Križa; oboje naučitelji Crkve. Sv Terezija je ujedno i prva žena koja je proglašena učiteljicom Crkve. Karmelićani djeluju i u misijama, posebno u Japanu, Taiwanu, Koreji, u afričkim zemljama, a veliki razvoj red doživjava u Juž. Americi. Hrvatska karmelska provincija ima i svoj Institut duhovnosti, koji je u sklopu Zagrebačkog bogoslovnog fakulteta. Karmelićani prihvaćaju i druge oblike apostolata, ukoliko to zahtijevaju potrebe Crkve kao npr. župski apostolat i sl. a svojstveni su im razni oblici duhovnog vodstva, propovijedanje duhovnih vježbi, pučke misije i dr.

brat Petar, OCD

FRA IVICA JAGODIĆ POKRETAČ FRAME U HRVATA

Kako, kada i zašto je nastala FRAME u Hrvatskoj?

Najljepši događaji u našem životu su oni koji nas iznenade, koji se dogode sasvim slučajno i spontano. U jednostavnosti se dogodio i Božić, rođenje Isusovo. Najveći čar u jednostavnosti i spontanosti je Duh Sveti. Tako se grupa prijatelja i poznanika počela okupljati u jesen 1992. godine s nakanom da upoznaju jednostavni život sv. Franje. Na prvim njihovim susretima nije bilo ništa posebno osim jednostavnosti. To je bio temelj na kojem se počela izgradivati zajednica mladića i djevojaka, simpatizera i oduševljenika sv. Franje Asiškoga. Mladi su rado dolazili na te njihove susrete jer su se tu ponovno vidjeli, razgovarali, družili i pjevali.

Upoznavanje života sv. Franje pomoglo im je da još dublje upoznaju samoga Gospodina. Prisluhnuti, prikloniti uho, čuti glas Sina Božjega u životu i glasu Franje znači čuti Boga i njegovo Evanelje.

Zajedništvo mlađih raslo je i produbljivalo se kroz druženje čija je raznolikost i punina odavala prisutnost vodstva i svjetlosti Božje.

Nakon određenog vremena mlađi više nisu mogli izdržati da u svojoj zajednici žive samo za sebe. Cesto su uspoređivali sv. Franju i sebe, srednji vijek i današnje vrijeme. Prizor Franjinog poljupca gubavca privukla ih je za potragom današnjih gubavaca. Tako su poput Franje zavoljeli siromahe, starce, ranjenike, bolesne... Tako se mnogima Božić počeo događati češće no inače.

Odakle FRAME vuče svoje korijene?

Franjo je osebujni svetac, vole ga svi uzrasti i svi staleži. Zbog toga danas imamo tri Reda koja je on osnovao. Podmladak u Trećem ili Franjevačkom svjetovnom redu je u ovome stoljeću došao u krizu, po svojim godinama mlađi više nisu uspjevali uhvatiti priključak. Franjevcu u Italiji i Španjolskoj, uvidajući ovaj problem, počeli su okupljati i odgajati mlađe u franjevačkoj svjetovnoj duhovnosti. Mlađi su se uskoro preko dobrih programa i nadave zajedničkih susreta koji traju po 10 dana ubrzo razvili i počeli stvarati svoju vlastitu ustrojstvenu organizaciju. Na takvim njihovim susretima bili su prisutni također franjevci iz naše Provincije koji su zapravo prenijeli takav način rada s mlađim u franjevačkoj duhovnosti.

Kako je zamišljena uloga FRAME u društvu i koji je njen cilj?

FRAMA je organizaciono novi oblik. Izrasla je iz suvremenih potreba Crkve i svijeta. S jedne strane, plodovi posljednjeg Koncila koji su zahvatili sveukupnu Crkvu, mnogo više zahtjevaju i od vjernika laika veći angažman. Tako su »framaši« pozvani da šire evangelje i njegovu istinu u onim sredinama gdje žive - u svijetu. Na njih dakle posebnim načinom spada da sve vremenite stvari, s kojima su tjesno vezani, tako rasvijete i urede da sve uvijek vrše po Kristu i da rastu i budu na slavi Stvoritelja i Otkupitelja.

Franjina karizma i djelo po svojem specifilčnom sadržaju služenja može danas mnogo pomoći izmučenom i nemirnom čovjeku toliko željenom miru i ljubavi. Upravo Franjin duh mira i ljubavi, što ga je tako vjerno preuzeo iz evangelja i tako vjerno širio stoljećima u svijetu, postaje i za ovo naše vrijeme melem i nada. Tako i FRAMA može postati i biti na svoj način posebna karizma Crkvi i svijetu u ovim povijesnim trenucima.

Kakav je odnos FRAME s Franjevačkim svjetovnim redom i kakvo je njeno službeno ustrojstvo?

FRAMA ima svoje zasebno ustrojstvo koje se ne razilazi od ustrojstva FSR-a. Naša prava povezanost je na duhovnoj razini koja nam je u svemu jednaka.

Fenomen i zajednica FRAME izrasla je na korijenu duha sv. Franje kakav je on već stoljećima u obliku života FSR-a. FRAMA je zahvalna što je FSR održao franjevački duh u svakom vremenu i to u najširim slojevima vjernika. Tako da danas i FRAMA i FSR pridonose Crkvi i svijetu istu uslugu u pastoralno-evangelizacijskom djelu crkve. Time se mlađi potiču da budu priključeni ne samo pastoralnom djelu (re)evangelizacije i posvećenja Crkve, nego i samom

procesu »pomlađenja« vlastitih franjevačkih struktura.

Kako komentirate put FRAME od osnutka do danas? Je li u skladu s onim kako je ona prvotno zamišljena?

Svaki je put pravi ako je vođen Duhom Svetim. FRAMA je zajednica mlađih koji se osjećaju pozvanima od Duha Svetoga živjeti Evanelje po primjeru sv. Franje Asiškoga. Stavio bih ovdje naglasak na Duha Svetoga koji je obogatio kako pojedince tako i sve naše zajednice. Pokret nije nastao slučajno, nego kao konkretni odgovor na osobni poziv Duha Svetoga.

Put FRAME gledam u svjetlu Duha Svetoga preko kojega razvijamo našu karizmu.

U FRAMI uvijek tješim one koji su nezadovoljni sitnim nedostacima. Gledano u globalu od osnutka pa do danas vrlo lijepo se može uočiti razvoj bitnih karakteristika: zajednice se razvijaju, mlađi stječu iskustva kršćanskog života u svjetlu poruke sv. Franje, stječu osjećaj za Crkvu, bude u sebi molitveni život, spremni su pomoći raznim samostanskim ili župskim aktivnostima, mlađi se više angažiraju i traže uvijek nove duhovne sadržaje i još mnogo toga.

FRAMA je tek u pokretu, što znači da ima putnički karakter. Ova poruka stoji u tjesnom odnosu s modernim svijetom koji se nalazi na prijelazu iz više statičkog mišljenja prema dinamici od nepredvidivih razmjera. To znači da FRAMA na samom početku mora misliti pokretno i dinamično.

Nutarnja sloboda i duhovna radost danas su važniji nego ikada. Stoga prihvatimo ponudu Franjevačke mlađeži koja upravo to i nudi.

Razgovarao: Dario Brigić

POSJET KRALJICI MIRA

Dana 29. IX. mladi iz Virovitice (nas 50-tak) krenuli smo na dugo očekivani put u Međugorje, u posjet Kraljici mira. U Međugorje smo došli rano ujutro i odmah krenuli na obilazak. Zahvaljujući našim sesstrama s. Biserki i s. Ani koje su već puno puta bile ovdje u najkraćem roku obišli smo mnogo mesta. Popeli smo se na Križevac i brdo ukazanja, bili u "Oazi mira" i prisustvovali večernjem programu u crkvi. Na Križevcu smo, u molitvi koju je vodila s. Biserka, imali ispit savjesti za popodnevnu isповijed koju smo svi doživjeli na poseban način. Jedan brat nam je posvjedočio da mu je ovo prva isповijed nakon 4. godine i da se zahvaljujući njoj osjeća pun Božje dobrote i blizine. Obišli smo redovničku zajednicu "Oaza mira" gdje smo, gledajući Isusa u Presvetom oltarskom sakramantu, u tišini i miru prirode osjetili blizinu i prisutnost Boga Stvoritelja. Na večernjem programu smo svi, iako premoreni, pozorno pratili riječ Božju i odmarali duh u Isusovoj ljubavi. Marija nas je opet dovela Isusu jer je znala da bez njega ne možemo ništa. A potpuno se sjedinivši s njime po presvetoj prijesti mogli smo zaista Bogu Ocu reći hvala za svaku milost koju smo primili i koju ćemo primiti. Poslijem mise, slušajući Gospinu poruku da se zaljubimo u presveti oltarski sakrament, ostali smo na večernjem klanjanju u crkvi. Bilo je divno

promatrati Gospodina i slaviti Ga. Sa nama su bili i mladi iz Italije koji su se liječili od ovisnosti o drogama. Njihov pogled na živog Isusa bio je prepun želje za potpunim predanjem Njemu. Njima nije bio važan njihov izgled i jad i dojam koji su ostavljali na ljudi. Bio im je važan Isus, jer oni su više od nas savjesnih kršćana bili svjesni da ih Isus i samo Isus može ponovo spasiti. Idući dan rano ujutro bili smo na misi, a zatim se popeli na brdo ukazanja. To nam je bila zadnja postaja i zato smo se ondje sjetili naših obitelji i svih za koje smo obećali moliti. Sve prijatelje, rođake i sve ljude prepustili smo, po Gospinu zagovoru, Božjoj milosti za koju znamo da je bezgranična. Putujući kući i sređujući dojmove svi smo se složili sa mišljenjem našega brata koji je rekao: "Jedno sam shvatio u Međugorju. Ne želim Isusa bez njegove Mame."

Sandra

FRAMA U SRCU BOSNE

U našu redakciju pristiglo je pismo iz Novog Šehera. Svjedočanstvo je to o tome koliko se FRAMA proširila u relativno kratkom vremenu od svog osnutka po do danas.

Dragi framaši,

Mi smo mlađa skupina franjevačke mladeži iz župe Novi Šeher. Naša župa nalazi se u općini Zepče u srcu Bosne. na našem današnjem susretu čitali smo list "Tau", kako nam se sviđa - super je! Kod nas se od 1992. stalno ratuje. Pa i dok vam ovo pišemo, gotovo u isto vrijeme, čuju se detonacije iz nedalekog Maglaja i Tešnja. Želja nam je da mir što prije zavlada, ne samo u našem kraju nego i u cijeloj našoj domovini Bosni i Hercegovini i u Hrvatskoj. Upravo na tu nakanu kod nas se stalno moli, ali mi mlađi ove župe hoćemo i nešto konk-

retno uraditi da tog mira bude što više i čim prije. Zato smo se od ove školske godine odlučili organizirati u FRAMU i nadahnuti Franjinim duhom mitrotvorstva i opceg bratstva svih stvorenja, učiniti što je u našoj moći da ovaj svijet bude što ljudskiji i franjevački.

Primite franjevačke pozdrave MIR I DOBRO, a željeli bismo kontaktirati i upoznati se sa svim framašicama i framašima cijelog svijeta "ma gdje bili".

NAF

VIJESTI IZ BRODA

11. studenog 1995., 16 članova naše zajednice, potaknuti Franjinim životom te zajedništvom i prijateljstvom, odlučilo je dati svoja prva obećanja i time potvrditi vjeru u Kristovu prisutnost te živjeti po načinu Siromaška iz Asiza.

Framaši su svoja obećanja dali u sklopu svete mise koju je predvodio fra Ivica Jagodić.

Svi smo bili jako uzbudjeni i veseli, a naše slavlje su uveličali framaši iz Zagreba, Osijeka, te naši domaći križari.

Nakon misnog slavlja počastili smo se kolačima koje su ispekle naše framašice, ali i framaši, te nastavili druženje do kasno u noć. Cijeli samostan se orio našom pjesmom, smijehom i veseljem.

FRAMA S. Brod

ODLAZAK U DISCO, ODLAZAK OD GOSPODINA?

U zadnje je vrijeme u cijeloj FRAMI prisutan jedan problem. Mnogi ovo o čemu će pisati neće doživjeti kao problem i gotovo sam uvjeren da će biti i onih koji će na sve ovo gledati s podsmijehom. Primjetio sam da se puno raspravlja o izlascima. Kako bih se ja kao framaš trebao ponašati i odnositi prema izlascima? Prije svega, htio bih napomenuti, da je ovo što ćete sada pročitati odraz jedne savjesti. Ovo je moj način razmišljanja i odraz onog čemu me je Gospodin poučio. Subota je. Upravo završava naše subotnje okupljanje i klanjanje pred Presvetim. Nakon nekoliko minuta oprštamo se jedni od drugih i svatko ide svojim putem. Jedna manja grupa odlučila je posvetiti ostatak večeri Gospodinu i zahvaljivati mu za sva dobročinstva njegova. No, nekolicina se odlučila i za provod ostatka večeri, uz društvo u disco clubu. I jedni i drugi krenuli su svojim putem. Drugi dan, dakle u nedjelju, svi se suretnu na večernjoj misi. Ovi koji su odlučili zahvaljivati Gospodinu, došli su radosni, orni i sretni. Ovi drugi osjećali su se isprazno, utučeno i nadasve umorno. Gotovo svaki put, kad

se u društvu počne razmišljati o izlascima, dobivam osjećaj kao da se iznenada između nas podignu zapreke koje nas savršeno dobro odvajaju jedne od drugih, ali ono što je još žalosnije i bolnije, i od Boga. Zašto framaši ne bi smjeli izlaziti, biti kao i svi ostali mlađi? Ta nitko nikada nije rekao da oni koji idu na FRAMU ne smiju izlaziti van (mislim na grad). I nećete naći niti jednog fratra koji bi rekao: "Ti ideš na FRAMU, zato ne smiješ izlaziti!" Svaki od nas ima svoju savjest, koja mu govori što mu je u određenom trenutku činiti. Mislim stoga, da nam je naša savjest dovoljan

putokaz i što se tiče izlazaka. Suludo bi bilo napisati pravilnik rada FRAME, u kojem bi jasno bilo naznačeno: "AKO ŽELIŠ BITI ČLAN FRAME, NE SMIJEŠ IZLAZITI!" Mi imamo potpunu slobodu, možemo raditi što god nam se svidi, ali da li je sve dobro? Da li smo mi nešto dobili s tim što smo ostali do 3 sata ujutro u nekom disco clubu? Kome je to pomoglo? Da li sam tako služio Gospodinu? Kako su taj izlazak doživjeli moji roditelji? Jesam li tako postupivši nekoga zabrinuo, ražalostio? Ne treba ići ni iz krajnosti u krajnost. Treba biti umjeren i pokušati naći onu pravu granicu. Ali kako da ja budem umjeren u vjeri? Kako mogu biti umjeren, kada čujem nečiji glas koji mi govori: "Zar ne vidiš da me boli, ne vidiš li da sam ranjen? Potreban mi je netko da mi povije rane!" Kako se oglušiti na glas: "Ostavi sve i podi za mnom. Želim ti dati vijenac života. Želim s tobom podijeliti sve što imam, samo te molim da mi ostaneš vjeran." Želim reći, da se mi možemo truditi ostati umjereni u vjeri, ali to je jače od nas. Isus nas jednostavno zove. Njegov poziv je tako blag i milosrdan da mu se moramo odazvati. Oni koji

čuju i osjeće da su potrebni nekome, da ima netko tko ih zove i treba, sigurno neće svoju večer provesti na mjestima gdje se osjeća prisutnost poroka i tamnih sila. Takvim osobama njihova savjest nalaže da se odazovu glasu Svjetla. Isus nam ništa ne želi zabraniti. Sve ono što bi htio je oslobođiti nas. On ti dopušta da ideš kamo hoćeš. Isto nam tako govori: "Izlazi ako želiš, ako će te to učiniti radosnim!" Kako to da svaki put kada izađemo s nakanom da budemo radosni, dođemo kući puni nemira i gotovo "prazni"? Volio bih susresti onu osobu koja je u neke rane sate došla kući iz disco cluba i pri tom osjećala radost. Ali moram reći da mi je drago da susrećem mlade koji to vrijejeme za koje bi mogli biti vani, provedu u zahvaljivanju ili jednostavno razgovoru s braćom i sestrama. I na kraju, želio bih još samo ovo reći: "Nemojmo se oglušivati na onaj glas iz naše duše koji nas upozorava i moli da ne pritišćemo trnovu krunu, jer tako ranjavamo sebe, a i Onoga koji je za nas bičevan bio i svojom krvlju naš život i našu dušu za sve vijeke otkupio!"

Matej

SUČIĆKI HUŠTE GASPORDINA

